

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΩΝ ΔΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΚΤΙΡΙΩΝ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΕΚΠΑ

ΑΘΗΝΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2019

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο Οδοντιατρικό Τμήμα λειτουργεί η **ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΧΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**, η οποία σε συνεργασία με την Εποπτεία κτηρίων του τμήματος, λαμβάνει όλα τα απαραίτητα και προβλεπόμενα από την σχετική νομοθεσία μέτρα, για την τήρηση των απαιτήσεων υγιεινής και ασφάλειας αναφορικά με την διακίνηση, αποθήκευση και απομάκρυνση μολυσματικών, διακίνηση, αποθήκευση και απομάκρυνση τοξικών και επικίνδυνων διαλυμάτων και στερεών.

Για όλα τα παραπάνω εφαρμόζονται όλα τα απαραίτητα μέτρα μείωσης της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης σύμφωνα με την σύμβαση της MINAMATA, όπως αυτή αποτυπώνεται από α. Τον Ν. 4486/2017 β. Το ΠΔ 121/2017 (ΦΕΚ 148 Α'), γ. την ΚΥΑ 146163/2102 (ΦΕΚ 1537/τΒ/8-5-2012, και δ. Τον κανονισμό ΕΕ 2017/852/17-5-2017.

Ο κανονισμός αυτός εγκρίνεται και ισχύει για όλο το Οδοντιατρικό Τμήμα του ΕΚΠΑ και δύναται να καταργηθεί ή να τροποποιηθεί μόνο με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Ισχύει δε πάντα η τελευταία αναθεώρηση κειμένου.

Στον παρόντα κανονισμό περιγράφονται συνοπτικά οι βασικές οδηγίες ασφαλείας, στους χώρους των υπογείων και των δύο κτιρίων του Τμήματος, κατά την λειτουργία των υπόγειων εργαστηρίων και χώρων διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών αυτού.

1. Όλοι οι εργαζόμενοι εντός των κτιρίων του τμήματος αλλά και ειδικότερα όσων η εργασία απαιτεί την χρήση επικίνδυνων ουσιών/υλικών ή την εκτέλεση επικίνδυνων διαδικασιών, πρέπει να εκπαιδεύονται :

α. Σε μεθόδους και διαδικασίες ασφαλούς χειρισμού των σχετικών υλικών και οργάνων και

β. Στην πρόληψη και σωστή αντιμετώπιση πιθανών ατυχημάτων.

- Ειδικά οι νέοι εργαζόμενοι, προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές θα πρέπει κατά προτεραιότητα να εκπαιδεύονται σε όλα τα παραπάνω και να επιτηρούνται αυστηρά στα πρώτα στάδια της εργασίας τους εντός των προαναφερόμενων χώρων.

- Κάθε εργαστήριο στην αρχή του εξαμήνου και πριν από την πρώτη εργαστηριακή άσκηση κάθε αντικειμένου πρέπει να οργανώνει ενημερωτικά σεμινάρια υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας στους χώρους του, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική για όλους (φοιτητές και εκπαιδευτικό προσωπικό).

- Κείμενο με τις βασικές αρχές ασφαλούς τρόπου εργασίας στους χώρους των εργαστηρίων πρέπει να διανέμεται σε όλα τα εργαστήρια και να αναρτάται στην ιστοσελίδα του τμήματος.

- Οι προϊστάμενοι/υπεύθυνοι των εργαστηρίων έχουν την ευθύνη κάθε νέο μέλος του εργαστηρίου τους να παραλάβει το κείμενο με τις βασικές αρχές ασφαλούς τρόπου εργασίας, καθώς και να ενημερωθεί για ειδικότερα θέματα που αφορούν τον ασφαλή τρόπο παραμονής και εργασίας τους στο χώρο των εργαστηρίων. Οι προϊστάμενοι των εργαστηρίων έχουν την ευθύνη για την καθοδήγηση και εποπτεία, ειδικά των νέων μελών του προσωπικού, ως προς τον ασφαλή τρόπο εργασίας.

2. Όλοι ανεξαιρέτως οι εργαζόμενοι, πρέπει να τηρούν τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας. Κάθε μέλος του τεχνικού, διοικητικού και εκπαιδευτικού προσωπικού του τμήματος έχει προσωπική ευθύνη για την εκ μέρους του τήρηση των κανόνων ασφαλείας για τους οποίους έχει ενημερωθεί και εκπαιδευθεί.

3. Κάθε εργαστήριο ορίζει έναν υπεύθυνο ασφαλείας, ο οποίος θα επιβλέπει την τήρηση των κανόνων και θα δίνει πληροφορίες στο προσωπικό για οποιοδήποτε σχετικό πρόβλημα σε συνεργασία με την Εποπτεία και την ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΧΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ του Οδοντιατρικού τμήματος. Αρμοδιότητα του κάθε υπευθύνου ασφαλείας είναι και η αναφορά δυσλειτουργίας σχετικών συστημάτων (αναρροφήσεων, υδραυλικών εγκαταστάσεων, πυροσβεστήρων κλπ.) καθώς και η οργάνωση διαδικασιών σε περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης.

4. Επειδή η καθημερινή χρήση χημικών ουσιών, απολυμαντικών και αντισηπτικών, δημιουργεί συχνά εσφαλμένο εφησυχασμό ως προς την επικινδυνότητα τους, προτείνεται η χρήση των MSDS (material safety data sheets), όπου αναφέρονται αναλυτικά οι φυσικές ιδιότητες του κάθε υλικού, οι επιδράσεις στην υγεία και τα συμπτώματα που οφείλονται σε υπερέκθεση, οδηγίες για πρώτες βοήθειες, οδηγίες για τον ασφαλή χειρισμό και πληροφορίες για την περίπτωση ατυχήματος. Αντίγραφα των MSDS των συχνότερα χρησιμοποιούμενων χημικών ουσιών, απολυμαντικών και αντισηπτικών, εκτός από την ανάδοχη εταιρεία αποκομιδής μολυσματικών υλικών του ΕΚΠΑ, πρέπει να τηρούνται επικαιροποιημένα και από κάθε εργαστήριο, σε ειδικό ντοσιέ για την σωστή ενημέρωση των εργαζομένων και των φοιτητών. Σε περίπτωση χρήσης επικίνδυνων ουσιών σε κάποιο εργαστήριο, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στις ήδη γνωστές MSDS, οι προϊστάμενοι/υπεύθυνοι των εργαστηρίων καλούνται να ενημερώσουν την ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΧΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ του Οδοντιατρικού τμήματος.

A. ΧΗΜΙΚΑ

A.1. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

1. Πριν την χρήση κάποιας χημικής ουσίας μελετήστε προσεκτικά τις οδηγίες χρήσης της και το αντίστοιχο MSDS. Ενημερωθείτε για την επικινδυνότητα και τις απαραίτητες προφυλάξεις που πρέπει να ληφθούν.
2. Αν η χρήση αναρρόφησης είναι απαραίτητη ελέγξτε πριν ξεκινήσετε το πείραμά σας αν η αναρρόφηση είναι ενεργοποιημένη και υπάρχει ροή αέρα. Όταν πηγαίνετε σε γειτονικά εργαστήρια για να χρησιμοποιήσετε κάποιο όργανο ενημερώστε τους συναδέλφους για το τι ακριβώς θα κάνετε. Δεν επιτρέπεται η χρήση επικίνδυνων ουσιών χωρίς να το γνωρίζει το προσωπικό του εργαστηρίου.
4. Απαγορεύεται αυστηρά η χρήση ιδιαίτερα επικίνδυνων ουσιών (π.χ. καρκινογόνων).
5. Αποφύγετε την απευθείας επαφή με οποιαδήποτε χημική ουσία. Η χρήση ελαστικών γαντιών είναι απαραίτητη. Τα γάντια πρέπει να αφαιρούνται αμέσως μόλις λήξει η σχετική εργασία. Σε περίπτωση επαφής των υλικών αυτών με τους οφθαλμούς διακόψτε ΑΜΕΣΩΣ τη χρήση τους, ξεπλύνετε με άφθονο νερό και αναζητήστε ιατρική συμβουλή.
6. Είναι υποχρεωτική η χρήση μακριάς ιατρικής ποδιάς ή ποδιάς τύπου φόρμας, καθ' όλη την διάρκεια της παραμονής εντός των χώρων εργασίας σας.
7. Δεν επιτρέπεται από τους εργαζόμενους η λήψη τροφής & υγρών και το κάπνισμα στο χώρο του εργαστηρίου και δεν τοποθετούνται τρόφιμα στα ψυγεία με χημικά προϊόντα.
9. Μην χρησιμοποιείτε γυαλικά με ρωγμές, μικρά σπασίματα ή ελαττωματικό εξοπλισμό.
10. Μην δουλεύετε μόνοι στο εργαστήριο. Αν υπάρχει ανάγκη για κάτι τέτοιο, ενημερώστε τον φύλακα και κάποιο συνάδελφό σας.
11. Καλύψτε τις εγκοπές, ρωγμές ή αρμούς στο πάτωμα του εργαστηρίου προς αποφυγή πλήρωσής τους με μολυσματικά υλικά, εγγλυφίδες κοπής κλπ. και γενικότερα αντικείμενα που μπορεί να αποτελέσουν αιτία ατυχήματος.

A.2. ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ, ΧΗΜΙΚΩΝ, ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΩΝ

1. Αποθηκεύετε τα χημικά, απολυμαντικά και αντισηπτικά διαλύματα σε καλά αεριζόμενο χώρο και σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται στην συσκευασία.

2. Τοποθετήστε τα πτητικά χημικά σε ειδικά αεριζόμενα ντουλάπια ή κοντά στα παράθυρα. Γενικά, διατηρήστε τα σε χώρο καλά αεριζόμενο.
3. Μέσα στο εργαστήριο (έξω από τους χώρους αποθήκευσης) διατηρούνται μόνο οι απαιτούμενες ποσότητες χημικών απολυμαντικών και αντισηπτικών διαλυμάτων.
4. Χημικά, απολυμαντικά και αντισηπτικά διαλύματα τοποθετούνται στα ράφια πάνω από τους πάγκους εργασίας.
5. Τα χημικά, απολυμαντικά και αντισηπτικά διαλύματα πρέπει να φυλάσσονται από την άμεση έκθεση στο ηλιακό φως και άλλες πηγές θέρμανσης.
6. Συγκεκριμένα χημικά δεν πρέπει να αναμειγνύονται ή να φυλάσσονται κοντά με άλλα γιατί υπάρχει κίνδυνος αντίδρασης. (βλ. Οδηγίες χρήσης)
7. Τηρείτε αρχείο ασφαλείας (back-up) και τα MSDS σε ειδικό ντοσιέ εντός κάθε εργαστηριακού χώρου.

A.3. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΩΝ ΤΟΥΣ

1. Εντοπίζονται τα μη συμμορφούμενα αναλώσιμα προϊόντα κατά την παραλαβή, διαχωρίζονται από τα υπόλοιπα, και επισημαίνονται με την επιγραφή «ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟ–ΠΡΟΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ».
2. Καταγράφονται τα αποθέματα των παραγγελιών που τοποθετούνται, των παραγγελιών που παραλαμβάνονται, καθώς και όλων των μη συμμορφώσεων που μπορεί να εντοπιστούν, είτε κατά την παραλαβή, είτε κατά την αποθήκευση / διαχείριση των αναλωσίμων.
3. Τα μη συμμορφούμενα προϊόντα επιστρέφονται, ενώ ενημερώνεται και η σχετική βάση δεδομένων της επιμελητείας του τμήματος.
4. Καταγράφονται οι συνθήκες αποθήκευσης (θερμοκρασία/υγρασία αποθηκευτικών χώρων, ψυγείων κλπ.)
5. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί θερμοκρασιακή απόκλιση από τα αποδεκτά όρια, αξιολογείται η απόκλιση και αποφασίζονται οι επόμενες ενέργειες (προσωρινή δέσμευση, απόσυρση-καταστροφή των υλικών κλπ.).
7. Ανά τακτά χρονικά διαστήματα ειδοποιείται το συνεργείο καθαρισμού της Σχολής για τον καθαρισμό των χώρων όπου φυλάσσονται τα αναλώσιμα.
8. Τηρείται αρχείο ασφαλείας (back-up) και τα MSDS για τη βάση δεδομένων της επιμελητείας.

A4. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΧΡΗΣΗ

1. Ανθρώπινα φυσικά δόντια που χρησιμοποιούνται στην εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών ή πειραματικές *in vitro* μελέτες, πρέπει να φυλάσσονται σε αεροστεγώς κλειστά γυάλινα δοχεία εκτός της πρόσβασης μη εξουσιοδοτημένου προσωπικού.
2. Κατά τον εκτροχισμό των φυσικών δοντιών στα προπτυχιακά εργαστήρια, ο χώρος πρέπει να αερίζεται επαρκώς καθ' όλη την διάρκεια της εργαστηριακής άσκησης και οι παρευρισκόμενοι να φορούν συνεχώς τα μέτρα προσωπικής προστασίας (γάντια, μάσκα, προστατευτικά γυαλιά). Στην συνέχεια, οι εργαστηριακοί πάγκοι και τα δάπεδα πρέπει να καθαρίζονται με νερό και απορρυπαντικό.
3. Οι ιατρικές μπλούζες που έχουν χρησιμοποιηθεί για την άσκηση σε φυσικά ανθρώπινα δόντια εντός των προπτυχιακών εργαστηρίων πρέπει να πλένονται μετά από κάθε χρήση.
4. Απαγορεύεται η επαφή των χρησιμοποιημένων γαντιών με πόμολα, χειριστήρια AC, HY, και προσωπικών αντικειμένων.
5. Γύψινα εκμαγεία με εγκιβωτισμένα φυσικά δόντια πρέπει να φυλάσσονται σε ειδικά κουτιά αεριζόμενης συσκευασίας σε ξεχωριστό χώρο από τα προσωπικά αντικείμενα.
6. Τα χρησιμοποιημένα γύψινα εκμαγεία με εγκιβωτισμένα φυσικά δόντια που φέρουν και εμφράξεις αμαλγάματος απορρίπτονται σε ειδικά κουτιά με αεροστεγές καπάκι και απορρίπτονται σύμφωνα με τον κανονισμό της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΧΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ του Οδοντιατρικού τμήματος.

A5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΚΤΙΝΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

1. Οι πάγκοι εργασίας όπου γίνονται εργασίες επεξεργασίας ψηφιακών εικόνων πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για αυτό τον σκοπό και οφείλουν να έχουν σε εμφανές σημείο το σήμα των ιοντιζουσών ακτινοβολιών.
2. Πρέπει να υπάρχει σε εμφανές σημείο απαγορευτικό σήμα ακτινοβολίας σε εγκύους. Μην τοποθετείτε το σήμα των ιοντιζουσών ακτινοβολιών σε χώρους όπου δεν είναι απαραίτητο.
3. Μην τρώτε, πίνετε ή καπνίζετε στους χώρους όπου γίνονται λήψεις ακτινογραφιών.
4. Πριν κάνετε κάποια εργασία με ακτινογραφικό μηχάνημα, μελετήστε τις οδηγίες χρήσης του και ενημερώστε τους φοιτητές με επίδειξη και επίβλεψη της λειτουργίας του.

5. Κρατείστε τις σωστές αποστάσεις από τις πηγές ακτινοβολήσης. Ο διπλασιασμός της απόστασης από την πηγή υποτετραπλασιάζει την δόση της έκθεσης.

6. Μην απορρίπτετε χημικά υγρά κατάλοιπα στους κοινούς νιπτήρες. Τα υγρά κατάλοιπα πρέπει να φυλάσσονται σε σημασμένες φιάλες οι οποίες μεταφέρονται στον ειδικό χώρο φύλαξης/απόρριψης καταλοίπων του υπογείου σύμφωνα με τον κανονισμό της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΧΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ του τμήματος.

7. Μετά το πέρας της εργασίας στο εργαστήριο πρέπει να πλένετε σχολαστικά τα χέρια σας με σαπούνι και άφθονο νερό.

8. Είναι πολύ σημαντικό να ελέγχεται τους χώρους που χρησιμοποιήσατε για τυχόν ύπαρξη διαρροής χημικών και άλλων βλαβερών ουσιών. Σε περίπτωση που αντιληφθείτε χημικής φύσης ρύπανση, προσπαθήστε να μην την εξαπλώσετε (μην πατάτε, αγγίζετε). Σημειώστε την περιοχή με μαρκαδόρο. Φορώντας γάντια σκουπίστε την περιοχή με στεγνό απορροφητικό χαρτί διαγράφοντας κύκλους με φορά από έξω προς τα μέσα. Μην χρησιμοποιείτε νερό γιατί η ρύπανση θα εξαπλωθεί. Αναφέρετε στον προϊστάμενό σας ή στον υπεύθυνο του εργαστηρίου την οποιαδήποτε μόλυνση. Ενημερώστε ΑΜΕΣΩΣ το θυρωρείο της σχολής για την αναγγελία κωδικού έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με τον κανονισμό της Κλινικής Στοματικής και Γναθοπροσωπικής χειρουργικής (ΓΝΑ).

9. Ελέγχετε συχνά τον χώρο εργασίας για τυχόν μόλυνση. Στην περίπτωση ατυχήματος:

- Ενημερώστε τους συναδέλφους σας ή τους συμφοιτητές σας
- Περιορίστε τις μη απαραίτητες κινήσεις στην περιοχή του ατυχήματος
- Αναφέρετε την διαρροή στον προϊστάμενο/υπεύθυνο του εργαστηρίου
- Φροντίστε πρώτα το προσωπικό που μολύνθηκε και καλέστε ΑΜΕΣΩΣ το θυρωρείο της σχολής για την αναγγελία κωδικού έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με τον κανονισμό της ΓΝΑ.
- Σε περίπτωση που κάποια χημική ουσία πέσει στο δέρμα σας, μην πανικοβληθείτε. Φορώντας γάντια, τρίψτε απαλά την περιοχή με σαπούνι και άφθονο νερό αποφεύγοντας την δημιουργία εκδορών. Αν παρατηρηθεί αλλεργική αντίδραση αναζητείστε ΑΜΕΣΩΣ ιατρική συμβουλή.

B. ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΑΝΑΓΚΗΣ

B1. ΧΗΜΙΚΗ ΔΙΑΡΡΟΗ

1. Φροντίστε να είστε προετοιμασμένοι για πιθανή μόλυνση του εργαστηριακού χώρου από χημικές ουσίες. Τα MSDS διαθέτουν πληροφορίες

για τον ασφαλή καθαρισμό των χημικών διαρροών. ΔΙΑΤΗΡΗΣΤΕ ΦΑΚΕΛΟ ΜΕ ΤΑ MSDS ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΑ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΧΩΡΟ.

2. Για προληπτικούς λόγους στρώνετε στο χώρο εργασίας σας τα ειδικά αδιάβροχα χαρτιά.

- Αν συμβεί μικρής έκτασης μόλυνση (σταγονίδια υγρού - μικρή ποσότητα στερεού):

- Ενημερώστε τους συναδέλφους σας.
- Αυξήστε τον εξαερισμό του χώρου (ανοίξτε παράθυρα και αναρροφήσεις).
- Αποφύγετε να εισπνεύσετε ΚΑΙ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΘΕΙΤΕ ΑΜΕΣΩΣ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΟ.
- Χρησιμοποιήστε τους ενδεδειγμένους τρόπους για να «εξουδετερώσετε» την χημική ουσία που χύθηκε. (βλ. σχετικό MSDS_Οδηγίες Χρήσης κατασκευαστή)
- Όλα τα υλικά που χρησιμοποιείτε για τον καθαρισμό πρέπει να τοποθετηθούν σε σακούλες που κλείνουν και να αντιμετωπιστούν σαν επικίνδυνα χημικά απόβλητα.
- Στο τέλος κάθε άσκησης/πειράματος, καθαρίστε προσεκτικά την περιοχή της διαρροής με άφθονο νερό.

- Αν συμβεί μεγάλη χημική διαρροή:

- Απομακρύνετε το προσωπικό, τους φοιτητές και λοιπούς παρευρισκόμενους από τον χώρο έκθεσης.
- Εκκενώστε το εργαστήριο.
- Αν το υλικό είναι εύφλεκτο, κλείστε όλες της πηγές θέρμανσης.
- Αν το υλικό είναι πτητικό, σκεπάστε το χώρο της διαρροής με πλαστικές σακούλες για να περιορισθεί η εξάτμιση. Αυξήστε στο μέγιστο δυνατόν τον εξαερισμό ανοίγοντας εξωτερικά παράθυρα.
- Κλείστε τις εσωτερικές πόρτες ώστε να μην επεκταθεί η επιμόλυνση του αέρα εντός των υπολοίπων χώρων του υπογείου.

B2. ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΟΛΥΝΣΗ

1. Ξεπλύνετε με άφθονο νερό και για 15 τουλάχιστον λεπτά τα σημεία του σώματος που ήρθαν σε επαφή με την χημική ουσία. Μην χρησιμοποιήσετε χημικά εξουδετέρωσης, λοσιόν, κρέμες ή αλοιφές.

2. Αν υπάρξει δερματική αντίδραση από την επαφή, αναζητήστε ΑΜΕΣΩΣ ιατρική συμβουλή.
3. Αν κάποια χημική ουσία μπει στα μάτια σας ρίξτε άφθονο νερό για τουλάχιστον 15 λεπτά προσπαθώντας να κρατάτε το μάτι όσο γίνεται πιο ανοιχτό για καλύτερο καθαρισμό και αναζητήστε ΑΜΕΣΩΣ ιατρική συμβουλή.
4. Αν κάποιος εργαζόμενος εισπνεύσει ατμούς και αισθανθεί δυσφορία ή χάσει τις αισθήσεις του μεταφέρετέ τον άμεσα στο πλησιέστερο νοσοκομείο και ενημερώστε τους γιατρούς σχετικά με το ατύχημα.
5. Οι επιφάνειες των πάγκων εργασίας και των τοίχων πίσω από τους πάγκους και τους νιπτήρες του εργαστηρίου πρέπει να είναι καλυμμένες με λείο μη απορροφητικό υλικό και να καθαρίζονται συχνά με κατάλληλα απολυμαντικά.
6. Ο ειδικός χώρος αποθήκευσης απορρυπαντικών και απολυμαντικών ουσιών για το συνεργείο καθαρισμού στο υπόγειο του παλαιού κτιρίου της Οδοντιατρικής πρέπει να αερίζεται ταχτικά και να ελέγχεται για τυχόν διαρροές ή ελαττωματικές συσκευασίες υλικών.
7. ΟΛΑ ΤΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ ΠΟΥ ΤΗΡΕΙΤΑΙ ΣΤΟ ΘΥΡΩΡΕΙΟ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΡΟΥΧΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ (ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ)

- Για όλο το χρονικό διάστημα που βρίσκεστε εντός του εργαστηρίου είναι υποχρεωτική η χρήση της ιατρικής ποδιάς (μακριά ή τύπου φόρμας) με αθλητικά παπούτσια. Μην κυκλοφορείτε στα εργαστήρια με ανοιχτά υποδήματα (σαντάλια).
- Κατά την άσκησή σας να φοράτε απαραίτητα γάντια, μάσκα και προστατευτικά γυαλιά. Ειδικά όταν χρησιμοποιούνται λυχνίες φωτοπολυμερισμού οι χειριστές θα πρέπει να φορούν πορτοκαλί γυαλιά προστασίας ή να χρησιμοποιούν τις λυχνίες με τα προστατευτικά πλαίσια της συσκευασίας.
- Αν έχετε μακριά μαλλιά, να τα μαζεύετε σε κοτσίδα, γιατί μπορούν εύκολα να πάρουν φωτιά ή να έρθουν σε επαφή με χημικά, ή να παγιδευτούν σε κάποια συσκευή.
- Μετά από κάθε εργασία με βιολογικά υλικά ή φυσικά δόντια, αφαιρείτε τα γάντια και πλένετε προσεχτικά τα χέρια σας. Φροντίστε την προσωπική σας υγιεινή.
- Φυλάτε τα προσωπικά σας αντικείμενα μακριά από το εργαστήριο (ρουχισμός, τσάντες, κλπ.).
- Μην τρώτε και μην καπνίζετε στους χώρους των εργαστηρίων και τις αίθουσες διδασκαλίας.
- Απαγορεύεται η είσοδος στους χώρους των εργαστηρίων, ασθενών και γενικά μη εξουσιοδοτημένων ατόμων που δεν σχετίζονται με την λειτουργία των χώρων αυτών.

A. Οδηγός σε περίπτωση πυρκαγιάς

1. Παραμείνετε ψύχραιμοι. Ενημερώστε ΑΜΕΣΩΣ τον υπεύθυνο του εργαστηρίου.
2. Καλέστε ΑΜΕΣΩΣ το θυρωρείο και αναφέρατε το σημείο κινδύνου προκειμένου να αναγγελθεί κωδικός έκτακτης ανάγκης από τα μεγάφωνα της σχολής.
3. Κρατήστε τα παράθυρα κλειστά.
4. Σε περίπτωση ανάφλεξης χημικής ουσίας:

Φωτιά μικρής έκτασης: Καλύψτε το δοχείο όπου εμφανίστηκε η φωτιά (ποτήρι ζέσεως, σφαιρική φιάλη, κλπ.) με ένα άλλο ποτήρι ή με βρεγμένο πανί ώστε να σταματήσει η παροχή οξυγόνου.
Φωτιά μεγάλης έκτασης: Χρησιμοποιείτε πυροσβεστήρα κατάλληλου τύπου, άμμο (αν πρόκειται για μέταλλα) ή κουβέρτα πυρόσβεσης.
Αν η φωτιά είναι ανεξέλεγκτη: Ενημερώστε το θυρωρείο και τον υπεύθυνο επόπτη, εκκενώστε άμεσα τον χώρο και καλέστε την Πυροσβεστική Υπηρεσία στο 199.

- Σε περίπτωση φωτιάς από ηλεκτρικά αίτια (π.χ. βραχυκύκλωμα), να μην χρησιμοποιηθεί νερό για το σβήσιμό της, αλλά οι πυροσβεστήρες κατάλληλου τύπου που υπάρχουν στους χώρους του εργαστηρίων.

-Αν δεν είναι εφικτή η παρέμβασή σας, ενημερώστε τους υπεύθυνους των εργαστηρίων και απομακρυνθείτε ήρεμα από το σημείο κατευθυνόμενοι προς την πλησιέστερη έξοδο.

B. Οδηγός σε περίπτωση ατυχήματος

1. Αναζητείστε το κοντινότερο κουτί Πρώτων Βοηθειών. Στο ιατρείο του ισογείου (κλειδί από θυρωρείο) μπορείτε να βρείτε φαρμακευτικό υλικό για έκτακτη ανάγκη όπως και απινιδωτή. Απινιδωτές υπάρχουν στο θυρωρείο του παλαιού κτιρίου και στην μεταπτυχιακή κλινική του α' ορόφου του Νέου κτιρίου του Οδοντιατρικού Τμήματος. Εντός της συσκευασίας υπάρχουν γραπτές οδηγίες χρήσης.
2. Διατηρήστε την ψυχραιμία σας και ανοίξτε χώρο γύρω από τον παθόντα.
3. Καλέστε στο θυρωρείο αναφέροντας καθαρά το συμβάν προκειμένου να αναγγελθεί κωδικός ΜΠΛΕ σύμφωνα με τον κανονισμό της Κλινικής Στοματικής και Γναθοπροσωπικής χειρουργικής (ΓΝΑ) του τμήματος.
4. Καλέστε το ΕΚΑΒ (τηλ. 166)
5. Εφόσον γνωρίζετε, ξεκινήστε καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση.
6. Απαγορεύσατε στο αναρμόδιο προσωπικό να πλησιάσει.
7. Μείνετε με τον παθόντα μέχρι να έρθει βοήθεια.
8. Μάθετε πού βρίσκεται ο κοντινότερος πυροσβεστήρας. Αναζητείστε τον επόπτη ή τον υπεύθυνο της τεχνικής υπηρεσίας για απορίες.
9. Μάθετε πού βρίσκονται οι κοντινότεροι νιπτήρες για να ρίξετε άφθονο νερό στα μάτια σας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Γ. Σε περίπτωση διαρροής επικίνδυνων υγρών ή αερίων

1. Τηλεφωνήστε αρχικά στο θυρωρείο της σχολής και εξηγήστε με ψυχραιμία το συμβάν.
2. Τηλεφωνήστε στην συνέχεια στον αριθμό για περιστατικά έκτακτης ανάγκης που βρίσκεται στα συνοδευτικά έγγραφα του υλικού που έχει διαρροή. Εάν δεν υπάρχει τέτοιος αριθμός στο συνοδευτικό έγγραφο ζητήστε πληροφορίες από το ΣΕΚΥΠΣ (199).
3. Απομονώστε την περιοχή της διαρροής αμέσως σε ακτίνα τουλάχιστον 100 μέτρα.
4. Απαγορεύσατε στο αναρμόδιο προσωπικό να πλησιάσει και εκκενώστε το χώρο.
5. Ανοίξτε τα παράθυρα και σταθείτε από την πλευρά που φυσάει ο άνεμος.
6. Αποφύγετε τους χώρους που βρίσκονται χαμηλά. Αρκετά από τα αέρια είναι βαρύτερα από τον αέρα, εξαπλώνονται σε όλη την έκταση του εδάφους και συγκεντρώνονται σε χώρους που βρίσκονται χαμηλά (π.χ. αποχετευτικό δίκτυο, υπόγεια, δεξαμενές).

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΧΩΡΩΝ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

1. Κλειδώνετε όλους του χώρους του υπογείου εφόσον το προσωπικό απουσιάζει.
2. Ενημερώνετε άμεσα για τυχόν σπασμένα παράθυρα, πόρτες, κλειδαριές.
3. Τηρείτε αρχείο των οδοντιατρικών και μη υλικών που φυλάσσονται με αναγραφόμενη ΕΜΦΑΝΩΣ την ημερομηνία λήξης και αριθμό παραγωγής της παρτίδας.
4. Αποσύρετε όποιο υλικό έχει υπερβεί την ημερομηνία λήξης. Καθαρίζετε ανά τακτά χρονικά διαστήματα τους χώρους του υπογείου από χαλασμένο και μη χρησιμοποιούμενο εξοπλισμό, εργαλεία και υλικά.
5. Τα επικίνδυνα υγρά (μονιμοποιητικά και εμφανιστικά ακτινογραφιών, χημικά παντός είδους κλπ.) πρέπει να φυλάσσονται κατάλληλα σε ειδικό χώρο και να απορρίπτονται σύμφωνα με τον κανονισμό της Επιτροπής λοιμώξεων και Ασφάλειας της υγιεινής του Οδοντιατρικού τμήματος.
6. Ενημερώστε ΑΜΕΣΩΣ το θυρωρείο ή τον επόπτη των κτιρίων σε περίπτωση που αντιληφθείτε επικίνδυνη οσμή, πυρκαγιά ή ύποπτες κινήσεις άγνωστων ατόμων.
7. Σε περίπτωση επεισοδίων, υπάρξεως κινδύνου για τους ασθενείς, του προσωπικού της σχολής, των φοιτητών, των υπάρχοντων μηχανημάτων, εγκαταστάσεων, των επίπλων και λοιπού εξοπλισμού αυτού, το προσωπικό ασφαλείας του θυρωρείου και κάθε υπεύθυνος διοικητικής, τεχνικής ή εκπαιδευτικής μονάδας/υπηρεσίας παρεμβαίνει με σκοπό την αποτροπή των επεισοδίων και της προστασίας αυτών.
8. Αερίζετε ικανοποιητικά τον εργαστηριακό χώρο πριν, κατά την διάρκεια και μετά την ολοκλήρωση της εργαστηριακής άσκησης.

9. Δοχεία ή μπουκαλάκια με πτητικές χημικές ουσίες (π.χ. ακρυλικό οξύ, συγκολλητικοί παράγοντες κλπ.) να ανοίγονται με προσοχή, σε απόσταση τουλάχιστον 50 εκατοστών από το πρόσωπο και σε καλά αεριζόμενο χώρο.
10. Πειράματα ή εργαστηριακές ασκήσεις που δημιουργούν αναθυμιάσεις να διεξάγονται σε καλά αεριζόμενο χώρο.
11. Να αποθηκεύετε τα υλικά που χρησιμοποιείτε σε κατάλληλες ντουλάπες (με σύστημα αερισμού/απαγωγής των αερίων), στις οποίες να υπάρχουν προστατευτικά στηρίγματα/κιγκλιδώματα για αποφυγή πτώσεων.
12. Μην στηρίζετε χημικές ουσίες σε ραφίερές που δεν διαθέτουν προστατευτικά στηρίγματα. Ελαχιστοποιείστε τον κίνδυνο πτώσης χημικών.
13. Να τοποθετείτε έξω και μέσα στον χώρο την κατάλληλη σήμανση κινδύνου.
14. Αποφύγετε την χρησιμοποίηση γυμνών φώτων. Σε περίπτωση που μία δυσλειτουργία γίνει αντιληπτή, καλέστε αμέσως αλλά και εγγράφως τον υπεύθυνο της τεχνικής υπηρεσίας.
15. Είναι αναγκαία η διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος στις μη εργάσιμες ώρες, πλην των φώτων ασφαλείας. Στο τέλος της δουλειάς σβήνουμε ΟΛΑ τα φώτα για ασφάλεια και εξοικονόμηση ενέργειας.
16. Συντηρείτε τις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις ώστε να αποφεύγονται βραχυκυκλώματα. Συννενοηθείτε με τον υπεύθυνο της τεχνικής υπηρεσίας σε περίπτωση που διαπιστώσετε ανεπάρκεια στο ηλεκτρικό σύστημα ή τον τεχνικό των ηλεκτρονικών υπολογιστών σε ανεπάρκεια του δικτύου Η/Υ του τμήματος.
17. Αναρτήστε πινακίδες σε εμφανή σημεία, στις οποίες να αναγράφονται οδηγίες προλήψεως πυρκαγιών και οι τρόποι συμπεριφοράς του προσωπικού σε περίπτωση πυρκαγιάς.

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

1. Διατηρείτε το πάτωμα του εργαστηρίου καθαρό και στεγνό και όλους τους χώρους εργασίας ταχτοποιημένους.
2. Καθαρίζετε σχολαστικά και τακτοποιείτε τον πάγκο εργασίας, τα σκεύη/όργανα που χρησιμοποιήσατε πριν από την αποχώρησή σας από τον χώρο.
3. Βεβαιωθείτε ότι έχετε κλείσει τα παράθυρα και κλειδώσει τις πόρτες κατά την αποχώρησή σας.
4. Διατηρείτε τους διαδρόμους ελεύθερους. Αν αχρηστευθεί μία συσκευή, ενημερώνετε την τεχνική υπηρεσία με πρωτόκολλο καταστροφής της, προκειμένου να απορριφθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Επιτροπής λοιμώξεων και υγιεινής του Οδοντιατρικού Τμήματος.

5. Μην αφήνετε πράγματα στους διαδρόμους. Ενημερώστε την τεχνική υπηρεσία για την άμεση απομάκρυνσή τους από τους διαδρόμους. Η διέλευση από αυτούς θα πρέπει να είναι ΠΑΝΤΑ ελεύθερη ώστε να είναι εύκολη η επέμβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς.

6. Καθαρίζετε συχνά τις αποθήκες και τα υπόγεια από τα άχρηστα και εύφλεκτα υλικά.

7. Απαγορεύεται αυστηρά το κάπνισμα σε όλους τους χώρους των κτιρίων του Οδοντιατρικού τμήματος του ΕΚΠΑ.

8. Απαγορεύεται αυστηρά η αφισοκόλληση, η τοποθέτηση πανώ και η δημιουργία graffiti σε όλες τις επιφάνειες των κτιρίων του Οδοντιατρικού Τμήματος, του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ανακοινώσεις και αφίσες τοποθετούνται ΜΟΝΟ στους πίνακες ανακοινώσεων του τμήματος που για λόγους ασφαλείας δεν πρέπει να μετακινούνται από την θέση που ορίζει η εποπτεία των κτιρίων του τμήματος.

® Ισχύει πάντα η τελευταία αναθεώρηση κειμένου

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης:

www.yrakr.gr

Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας εργασίας:

www.elinyae.gr/el/index.jsp

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την ασφάλεια και Υγιεινή της εργασίας:

<https://osha.europa.eu/el>

Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος.

<http://www.fireservice.gr>

Κανονισμός λειτουργίας Επιτροπής Λοιμώξεων και Υγιεινής της Οδοντιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, 2013

Πρωτόκολλο άμεσης δράσης σε περίπτωση επειγόντος περιστατικού στην οδοντιατρική σχολή